

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ШВАЈЦАРСКИОТ ФЕДЕРАЛЕН СОВЕТ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Македонската влада и Швајцарскиот Федерален Совет за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 февруари 1997 година.

Број 08-514/1
19 февруари 1997 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ШВАЈЦАРСКИОТ ФЕДЕРАЛЕН СОВЕТ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Швајцарскиот Федерален Совет за поттикнување и заемна заштита на инвестициите склучен на 26 септември 1996 година во Берн.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, на француски и на англиски јазик гласи:

ДОГОВОР меѓу МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА и ШВАЈЦАРСКИОТ ФЕДЕРАЛЕН СОВЕТ за поттикнување и заемна заштита на инвестициите

Преамбула

Македонската Влада и Швајцарскиот Федерален Совет, во натамошниот текст: "Договорни страни",

со желба да ја зајакнат економската соработка од заеднички интерес меѓу двете земји,

со цел да создадат и одржат поволни услови за инвестирање на инвеститори на една од Договорните страни на територијата на другата Договорна страна,
имајќи ја во предвид потребата да се поттикнуваат и заштитуваат странските инвестиции заради стимулирање на економскиот просперитет во двете држави,
се договорија за следново:

Член 1

Предмет на Договорот

Предмет на овој Договор е поттикнување и заштита на инвестициите на територијата на едната Договорна страна од инвеститорите на другата Договорна страна.

Член 2

Дефиниции

За целите на овој Договор:

- (1) Поимот инвестицијаг подразбира секаков вид на имот, а посебно:
  - (а) подвижен и недвижен имот, како и било кои други стварни права, како што се право на службеност, хипотека, залог, гаранции ;
  - (б) акции, удели или друг вид на учество од слична природа;
  - (в) лобарувања кои гласат на пари или други услуги кои имаат стопанска вредност;
  - (г) авторски права, права од индустриска сопственост (како што се патенти, модели за користење, индустриски дизајни или модели, заштитни знаци, трговски имиња, индикации за потекло), know-how i good will;
  - (д) концесии кои произлегуваат од закон или договор, вклучувајќи концесии за истражување, вадење и експлоатација на природни богатства, како и сите други права кои произлегуваат од закон или договор или од одлука на надлежен орган во согласност со законот.

Било каква промена во формата на инвестираните средства не влијае на нејзиниот карактер како инвестиција.

- (2) Поимот "инвеститор" во поглед на двете Договорни страни подразбира:
  - (а) физички лица кои се државјани на било која од Договорните страни според нејзините закони;
  - (б) правни лица основани или на друг начин организирани во согласност со законодавството на таа Договорна страна и се вклучени во значајни деловни активности на таа Договорна страна;
  - (в) правни лица кои не се основани во согласност со, законодавството на таа Договорна страна;

- (i) во кои повеќе од 50% од акционерскиот капитал е во сопственост на лице од таа Договорна страна; или
  - (ii) во кои лицата од таа Договорна страна можат да го именуваат мнозинството директори или на друг начин законски да раководат со нивните активности.
- (3) Поимот "приходи" значи средства кои се остваруваат од инвестициите, а особено профит, камати, прираст од капитал, дивиденди, приходи од лиценци и други надоместоци.
- (4) Поимот "територија" ја означува територијата на секоја Договорна страна врз кои таа може да ги врши своите суверени права или јурисдикација, во согласност со меѓународното право.

Член 3

Поттикнување, одобрување

- (1) Секоја Договорна страна на својата територија ќе ги поттикнува, колку е можно повеќе, инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна и ќе ги одобрува таквите инвестиции во согласност со своите закони и прописи.
- (2) Кога една Договорна страна ќе одобри инвестиции на својата територија, таа треба да ги обезбеди неопходните дозволи во врска со тие инвестиции и во врска со реализацијата на договорите за издавање дозволи и договорите за техничка, комерцијална или административна помош. Секоја Договорна страна треба, секогаш кога тоа ќе е потребно, да настојува да ги издаде неопходните овластувања во врска со активностите на консултантите и другите професионални лица со странско државјанство.

Член 4

Заштита, третман

- (1) Секоја Договорна страна треба на својата територија да ги заштитува инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна, кои се извршени во согласност со нејзините закони и прописи и не треба да спроведува неразумни или дискриминаторски мерки во поглед на раководењето, одржувањето, употребата, користењето, проширувањето, продажбата и, во случај да дојде до таква работа, ликвидацијата на тие инвестиции. Секоја Договорна страна треба особено да ги даде неопходните овластувања наведени во член 3, став 2 од овој Договор.
- (2) Секоја Договорна страна ќе обезбеди праведен и еднаков третман на својата територија, на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна. Овој третман нема да биде понеповолен од оној кој секоја од Договорните страни го дава на инвестициите на својата територија изведени од страна на своите

сопствени инвеститори или на инвестициите на нејзината територија изведени од страна на инвеститори од најповластената нација, доколку овој вториот третман е поповолен.

- (3) Доколку едната Договорна страна дава специјални повластувања на инвеститори од било која трета држава, кои произлегуваат од договор за слободна трговска зона, царинска унија или заеднички пазар или кои произлегуваат од договор за избегнување на двојно оданочување, таа не е обврзана да ги дава тие повластувања на инвеститорите на другата Договорна страна. Ова се однесува и на специфичната економска соработка која се уште постои меѓу поранешните југословенски републики.

Член 5

Оттуѓување, надоместок

- (1) Ниту една од Договорните страни не треба да презема, директно или индиректно, мерки на експропријација, национализација или било какви други мерки чиј ефект би бил ист за инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна, освен ако е тоа од јавен интерес, на недискриминаторска основа, и според закон и со адекватен и ефективен надоместок. Износот на надоместокот, мора да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред да е извршена експропријацијата или пред да е објавена постапката за експропријација, зависно од тоа која од тие постапки е извршена порано. Износот на надоместокот кој ја вклучува и каматата пресметана на годишна ЛИБОР основа, ќе се исплатува во конвертибилна валута, без одлагање на овластеното лице, без оглед на неговото живеалиште односно седиште.
- (2) Инвеститорите на едната Договорна страна, чии инвестиции трпат загуби заради војна или било каков друг вид на вооружен конфликт, револуција, вонредна состојба или побуна, што се случиле на територијата на другата Договорна страна, треба да го искористи, на сметка на другата Договорна страна, третманот според член 4, став 2, од овој договор, во форма на реституција, обештетување, компензација или друг вид на надоместок.

Член 6

Слободен пренос

- (1) Секоја Договорна страна ќе им одобрува на инвеститорите од другата Договорна страна слободен пренос без задоцнување во конвертибилна валута на исплатите поврзани со инвестициите, особено на:

- (а) приходи;
- (б) средства при исплаќање заеми;
- (в) средствата за покривање на трошоците во врска со раководењето на инвестициите;
- (г) исплати на права од лиценци и друг вид на исплати кои произлегуваат од правата наведени во членот 2 став 1 под (в), (г) и (д) од овој Договор;
- (д) дополнителен капитал неопходен за одржување или развој на инвестициите;
- (е) приходи од продажба или од делумна или целосна ликвидација на инвестиции, вклучувајќи и можни зголемени вредности;
- (е) надоместоците од членот 5 на овој Договор.

- (2) Преносот ќе се изврши без одлагање доколку се изведува во вообичаен период потребен за завршување на преносот. Овој период ќе почне на денот на кој е поднесено релевантното барање и не смее да го надмине рокот од 2 месеци.

Член 7

Инвестиции извршени пред влегување во сила на Договорот

Сегашниот Договор треба да се применува и на инвестициите на територијата на едната Договорна страна извршени според нејзините закони и прописи од страна на инвеститорите на другата Договорна страна кои постоеле, и пред пред овој договор да влегува во сила. Договорот не се применува на споровите создадени пред неговото влегување во сила.

Член 8

Поповолни одредби

И покрај условите поставени со сегашниот Договор, ќе се применуваат поповолните одредби кои се договорени или ќе се договараат од една од Договорните страни со инвеститори од другата Договорна страна.

Член 9

Принцип на суброгација

Доколку едната од Договорните страни даде било каков вид на финансиска гаранција за некомерцијален ризик за инвестициите на некој од своите инвеститори на територијата на другата Договорна страна,

другата Договорна страна треба да ги признае правата на првата Договорна страна врз основа на принципот на суброгација на правата на инвеститорот кога исплатата е извршена со гаранција од првата Договорна страна.

Член 10

Спорови меѓу едната Договорна страна и инвеститор на другата Договорна страна

- (1) Со цел да се решат споровите во поглед на инвестициите меѓу едната Договорна страна и инвеститорот на другата Договорна страна ќе се одржат консултанции меѓу соодветните страни, со цел спорот да се реши на пријателски начин.
- (2) Доколку консултациите не резултираат со решавање на спорот во рок од 6 месеци од денот на поднесувањето на барањето за решавање на спорот, инвеститорот може да поднесе барање за решавање на спорот до:
  - (a) Меѓународниот Центар за решавање на инвестициони спорови, институционализиран со Вашингтонската Конвенција за решавање на спорови во врска со инвестиции меѓу држави и државјани на други држави од 18-ти март 1965 година, (во натамошниот текст "Конвенција") или
  - б) Ад хок судот кој, освен ако не е поинаку договорено меѓу страните на спорот, ќе се воспостави во согласност со арбитражните правила на Комисијата за меѓународно трговско право на ООН (УНЦИТРАЛ).
- (3) Секоја договорна страна со ова се сложува при настанување на спор, спорот да го поднесе за меѓународно усогласување или арбитража.
- (4) Договорната страна која е страна во спорот не може во ниеден момент во текот на процедурата да се повика на својот имунитет или на факти дека инвеститорот добил компензација врз основа на договор за осигурување што го покрива целиот или дел од осигураната штета или загуба.
- (5) Компанијата (друштвото) која е инкорпорирана или основана според законите кои се во сила на територијата на едната Договорна страна и која, пред да се создаде спорот, била под контрола на инвеститорите од другата Договорна страна, се смета, во смисла на членот 25 (2) (б) од Конвенцијата, како компанија (друштво) на другата Договорна страна.
- (6) Ниту една од Договорните страни не треба да го решава спорот, поднесен за арбитража до Центарот, преку дипломатски канали, освен ако другата Договорна страна не се обврзува или повинува на одлуката донесена од страна на арбитражниот суд.

Член 11

Спорови меѓу Договорните страни

- (1) Споровите меѓу Договорните страни кои се однесуваат на интерпретацијата или примената на одредбите од овој договор треба да се решаваат преку дипломатски канали.
- (2) Доколку спорот меѓу Договорните страни не може да се реши спогодбено во рок од шест месеци од неговото започнување, по барање на било која од двете договорни страни, спорот може да се поднесе до арбитражен суд составен од три члена.

Секоја Договорна страна треба да именува еден арбитражор, а тие два арбитражори треба да именуваат претседател, кој треба да е државјанин на трета држава.

- (3) Доколку едната од Договорните страни не го именувала својот арбитражор и не одговорила на поканата на другата Договорна страна да го изврши именувањето во рок од два месеци, арбитражорот ќе се именува на барање на таа Договорна страна од страна на Претседателот на Меѓународниот суд за правда.
- (4) Доколку двајцата арбитражори не можат да се согласат околу изборот на Претседателот во рок од два месеци по нивното именување, тој ќе се именува, на барање на било која од Договорните страни, од страна на Претседателот на Меѓународниот суд за правда.
- (5) Доколку во случаите наведени во ставовите 3 и 4 од овој член, Претседателот на Меѓународниот суд за правда е спречен да ја изврши наведената функција или ако тој е државјанин на една од Договорните страни, именувањето треба да го изврши Потпретседателот, а доколку и тој е спречен или е државјанин на една од Договорните страни, именувањето треба да го изврши највисокиот на функција судија на Судот кој не е државјанин на ниту една од Договорните страни.
- (6) Доколку Договорните страни не се договорат за процедурата на спорот, за процедурата одлучува судот.
- (7) Одлуките на судот се конечни и обврзувачки за секоја од Договорните страни.

Член 12

Придржување кон обврските

Секоја Договорна страна треба постојано да гарантира дека ќе се придржува кон обврските кои ги прифатила во поглед на инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна.

Завршни одредби

- (1) Овој Договор ќе стапи во сила на денот кога двете влади меѓусебно ќе се известат дека ги исполниле уставните барања за влегување во сила на меѓународни договори, и ќе остане во сила за период од десет години. Доколку не се поднесе писмено известување за прекинување на овој Договор, 12 месеци пред истекување на овој рок, Договорот ќе се смета за обновен со истите услови за период од 10 години, и т.н.
- (2) Во случај да се поднесе официјално барање за прекинување на сегашниот договор, одредбите од членовите 1-12 ќе останат во сила за период од десет години за инвестициите извршени пред да се достави тоа официјално барање.

Овој Договор е составен во два истоветни примероци во Берн на ден 26 септември 1996 год, на македонски, француски и англиски јазик, и секој текст е подеднакво автентичен. Во случај на несогласување во поглед на интерпретацијата, меродавен е англискиот текст на договорот.

За Македонската Влада,
Амбасадор,
д-р **Срѓан Керим**, с.р.

За Швајцарскиот
Федерален Совет
Државен секретар за економски
односи со странство,
Франц Блашкарт, с.р.

A c c o r d

entre

le Gouvernement macédonien

et

le Conseil fédéral suisse

concernant la promotion et la protection réciproque

des investissements